

Velký okruh Kubou - únor 2016

30.1. (v sobotu) – krátce po 10 hod. vzlétl Boeing 737-800 společnosti Travel servis (se kterou jsem už nikdy nechtěla letět – nepohodlné letadlo na tak dlouhé cesty) s CK ESO na dlouhou cestu na Kubu s mezipřistáním na Azorech- Santa Maria, kde jsme i vystoupili a čekali v letištní hale, až doplní palivo. a pak jsme ještě přistáli v Dominikánské republice a znovu doplňovali, než jsme po 15 hodinách dorazili na letiště ve Varaderu. Posun času o 6 hodin, bylo po 19 hodině, odbavení, zavazadla a po hodině jsme nastupovali do busu, kde na nás čekala naše průvodkyně a vydali se na 2a půl hodinovou cestu do Havany. Ubytovali jsme se v hotelu Memories na kraji Havany. Stačili jsme ještě vyměnit peníze a do postele jsme se dostali kolem půlnoci (našeho času 6 hod. ráno).

1 Euro je asi 1 Cuc (konvertibilní peso) ještě existuje kubánské peso, což je asi 1 koruna (nesměnitelné)

31.1. (v neděli) – v 7 hod. snídaně a už v 8.15 jsme odjížděli malým busem, bylo nás přes 20, s českou průvodkyní a kubánským průvodcem směrem na západ do oblasti tabákových plantáží Viñales a do města Piñar del Rio vzdáleného asi 170 km. Cestou jsme si povídali o palmě královské, kubánský národní strom, která je celá užitečná. Kvete celý rok, má malinké oříšky, které se melou a přidávají zvířatům do krmení, listy na střechy, dřevo i kořeny jsou zpracovatelné. Jedeme po dálnici, která měla protínat Kubu od východu na západ, ale není dokončená, nemá statut dálnice, jezdí po ní vše, co má kola (bryčky, povozy, kola, jen tak na koni). Kolem jsou sladkovodní nádrže na ryby, pohoří Vanico (kolem 700 m), kde se pěstuje káva, brambory a další.

Střídají se nádrže s vodou, s rýžovými políčky. Sklizeň je 1x ročně. Mnoho půdy na Kubě je neúrodné. Nedá se pěstovat obilí. Pěstuje se cukrová třtina, spíše pro potřeby rumu, méně na cukr. Třtinové pole se zhruba po 18 letech obnovuje, půda je vyčerpaná. Mají nedostatek mechanizace, hnojiva. Kolem ještě akácie, eukalypty, teaky, banánové, pomerančové a mangové sady (začínají kvést v březnu), ananasy.

Viděli jsme spousty lidí na dálnici, zvláště u křižovatek a vesnic. Autobusová doprava je nedostatečná a tak používají autostop a je to organizovaný autostop. Žlutě oděný úředník zastavuje státní auta, stopař zaplatí 1-3 národní pesa.

Jedeme se podívat, jak se pěstuje tabák, který pochází od indiánských šamanů, kteří zapalovali suché listy a rourkou vdechovali kouř. Tabáková rostlina nesmí vykvést, květy se ulamují. Když se ale nechají, je na semínka. Sklizeň tabáku je od ledna do března. Nejdříve se sklízí spodní, pak střední a nakonec vrchní část. Listy se svazují po 2 a asi měsíc pomalu schnou ve stínu. Pak se zabalí do balíku do listu z královské palmy a probíhá fermentace 1-3 x, 2. a 3. fermentace je až v továrně, kde se balí ručně do tvaru doutníku - trvá to asi 1 rok. Proto jsou tyto doutníky drahé. Ty o něco levnější se balí strojově.

Míjíme jednoduché dřevěné domky z prken, které mají místnosti oddělené závěsy. Mají TV, pračku, sporák a všude na verandě houpací křesla, na kterých sedí a pozorují.

Vyjíždíme do vyšších nadmořských výšek, kde roste původní kubánská borovice. Sjíždíme do údolí Piñales (kdysi se tady snažili vypěstovat vinnou révu). Údolí Piñales má vápencové mořské dno, ze kterého vystupují vápencové mongoty. Údolí je na seznamu UNESCO. Žijí zde leguáni, ještěři,

stromové žabky, hadi žabkojedi. Kuba nemá jedovaté hady a nebezpečná zvířata. Specifické druhy flory-bromelie, orchideje. a je tu spousta krápníkových jeskyň. Jedeme do městečka Viñales s barevnými domky, kostelíkem a na návštěvu indiánské jeskyně. Předtím jsme se ještě podívali, jak se z cukrové třtiny lisuje šťáva a za 3 cuc jsme ji ochutnali s ledem a bílým rumem. Pak jsme vystoupali ke krápníkové jeskyni, kterou jsme procházeli částečně shrbení kolem stalaktitů, stalagmitů, stalagnátů, záclon, až jsme se dopravovali k podzemní říčce, kde jsme nastoupili do loděk, propluli podzemními jeskyněmi kolem krasových útvarů a následně nás to vyplivlo na světlo a říčka se objevila na povrchu. Popojeli jsme ke Zdi prehistorie (na velké skále namalovaná prehistorická zvířata) u archeologických nalezišť ve skalách, k restauraci s rákosovou střechou a měli jsme zde oběd. Zelený salát (ten musí mít Kubánek na stole), rýže s hnědými fazolemi, uvařená juka, grilované vepřové maso, puding z rýžového mléka, káva, pak piňakoláda- smetana, kokosové mléko a bílý rum, který nám neustále dolévali. Mezitím začalo pršet a to hodně. Ještě jsme zajeli na vyhlídku fotit údolí, ale to už bylo v mlze a schovali jsme se u růžového hotelu s bazénem, kde se svého času točil jeden díl seriálu majora Zemana. Teď tam hrála a zpívala úžasná dívčí kapela kubánské rytmy.

Zase jsme popojeli dál a navštívili dobře prosperující farmu, kde pěstují tabák, viděli jsme i sušárnu tabáku. Mohli jsme si prohlídnout i rodinný dům, majitel nás uvítal v širokém kovbojském klobouku. Dostali jsme kávu, kterou si pěstují a praží na venkovním krbu. Na farmě měli slepice, perličky, krocany, pávy, králíky, prasata, prostě byli soběstační ve všem. Pak jsme se zase vrátili do Havany.

Večeři jsme měli objednanou v Havana klubu, restauraci Rosalia de Castro, kde později večer hrála skupina Buena Vista, která byla velice populární v 80 letech, ale i teď v pozdním věku to uměla docela dobře rozpálit. Ochutnali jsme další 3 míchané nápoje. Do postele jsme se dostali po půlnoci.

1. 2. (v pondělí) - jsme po snídani opustili hotel a vyjeli busem na prohlídku Havany. Má přes 2,5 milionů obyvatel a je nejprůmyslovějším městem Kuby, je na seznamu světových památek UNESCO. Založena začátkem 16. století, v 18. a 19. století vzkvétala, v I. polovině 20 století prosperitu přinášeli američtí turisté, pak po roce 1961 se situace změnila, Kuba získala pomoc od SSSR, po jeho rozpadu - ekonomická krize a zhoršení stavu. Teď už se zase blýská na lepší časy.

Havana nemá pláže, pobřeží je skalnaté, ostré. Jedeme po dlouhém nábřeží postaveném koncem 19. století, po kterém se ale nedá chodit, převalují se přes něj vlny až na chodník. Je vidět spousta chátrajících koloniálních staveb z 1. poloviny 19. století. Dvě pevnosti, mezi nimi je vjezd do přístavu. Tyčí se zde velká socha Krista z roku 1958. Procházíme se starým městem až na nábřeží. Chátrající budovy se začínají opravovat, ale bude to dlouho trvat, než bude Havana, co bývala. Jedeme k tabákové továrně na ruční výrobu doutníků. Ženy třídí listy a většinou muži balí z 3 listů a zakončení, doutníky. Pak jsme se podívali do muzea rumu značky Legendario, ochutnali různé druhy likérů a pak jsme odjžděli na oběd. Cestou jsme potkali bílé čarodějnice, kterých je hodně, (pomáhají lidem, ale mohou použít i woodoo) , toto náboženství Santerie, vychází z afrického a je velice populární mezi Kubánci. Na oběd jsme zajeli do restaurace Bodeguita del Medio, která je známá tím, že ji navštěvoval E. Hemingway a kde vypil něco kubánského rumu ve formě daiquiri. Ochutnali jsme kubánské národní jídlo „staré hadry“ což je vařené přední hovězí rozdělené na nitky a hozené na cibulku, (Kuba není země s kulinářskými zážitky) k tomu rýže s hnědými fazolemi, trochu zeleniny, zmrzlina a káva. Ještě jsme zašli do hotelu Ambos Mundos, kde E. H. bydlíval a kde v pokoji č. 511 pracoval na knize „Komu zvoní hrana“ a v 6. patře byla vyhlídka na Havanu. Pokoj neobsazují, je tam jeho malé muzeum s psacím strojem.

Pak jsme pěšky chodili městem, viděli guvernérský palác, domy z 19. století, dům Art Deco, který postavil F. Bacardi, majitel továrny na stejnojmenný rum, který ale musel uprchnout po převratu do Dominikánské republiky. K Muzeu Revoluce, kde je vystavená jachta, letadlo a další, které hrály roli při neúspěšné invazi v Zátocě sviní v roce 1961. Budova Opery, Kapitol (přesná kopie Kapitolu ve Washingtonu) jsou už restaurované. Po té jsme vyjeli k pevnosti a měli vyhlídku na Havanu a na průplav, který ji spojuje s mořem.

Ještě jsme zajeli do zahradní restaurace, kde na nás čekala večeře v podobě plátku masa, rýže s fazolemi, sladká brambora, zmrzlina a na cestu ještě bageta a pití. Jeli jsme totiž na domácí letiště, odkud nám poletí éro do Holguinu, což je město na samém východě Kuby. Shodinovým zpožděním nás pustili do letadélka káněte Antonova a po hodině letu jsme zde přistáli. O půl 12 jsme již seděli v busu a odjížděli do Santiaga de Cuba. Do hotelu Melia jsme dorazili kolem 2 hod. ranní.

2. 2. (v úterý) – vstávali jsme později a v půl 10 jsme odjížděli na prohlídku Santiaga. Stavili jsme se na nám. Republiky a podívali se na monstrózní památník revolucionáře a pak na hřbitov sv. Ifigenie z 2. pol. 19. století s hrobkami zámožných Kubánců – hrobky F. Bacardiho, jeho rodiny a příbuzných, hrobky revolucionářů. Památník a hrobka J. Martiho, básníka, spisovatele a národního hrdiny, u kterého se každou půlhodinu střídá vojenská stráž.

Santiago – hrdinské město, dříve hlavní město, 2. největší, vzdálené 870 km od Havany u Karibského moře. Je zde hodně obyvatel tmavé pleti, kteří sem imigrovali v 19. století. Město obklopuje pohoří Sierra Maestra, které hrálo velkou roli při revoluci.

Navštívili jsme kasárna Moncada, založená r. 1859, ve kterých je nyní Muzeum revoluce a škola I. a II. stupně. Dozvěděli jsme se historii Kuby od objevení ostrova K. Kolumbem v r. 1492, vládu Španělů, přes 7-letou válku vyprovokovanou anglickou okupací Havany, v 19. století, sílící vliv Spojených států, zrušení otroctví 1882, válka Španělska s USA končí vyhlášením samostatnosti Kuby v r. 1902. Ale USA získává dlouhodobý pronájem námořní základny Guantanamo až do r. 2034. V roce 1940 se zmocnil Kuby diktátor F. Batista. V r. 1953 provedl F. Castro s dalšími útok na kasárna Moncado, mnoho jich padlo, Fidel (vystudovaný právník) a jeho bratr Raúl (revolucionář a nyníjší prezident) byli uvězněni. Po amnestii v roce 1955 – exil v Mexiku, kde se setkávají s Che Guevarou (Argentinec, vystudoval medicínu, ale byl revolucionář, v r. 1967 chycen a zavražděn bez soudu v Bolívii), další pokus na jachtě v roce 1956, mnoho jich padlo, přidávají se další, až 1. 1. 1959 vstupují „barbudos“ do Havany. V roce 1961 neúspěšný útok v „Zátocě sviní“. Americké embargo na Kubu. Vláda se kloní k SSSR. V roce 1962 6denní Karibská krize – umístění a následné stažení sovětských raket z území Kuby.

Navštívili jsme pevnost El Morro, jejíž stavba začala již ve středověku na obranu proti pirátům, korzárům, bukanýrům. Nyní pod záštitou UNESCO.

Na pozdní oběd jsme zajeli lodí na ostrůvek, kde nás vítala kapela a měli jsme kalamáry nebo ryby v omáčce, s rýží, salát. A pak zase do centra Santiaga po pěší zóně, kde to žije. Jsou tu i obchody s potravinami, ale jen základními, sem tam s módou, botami, ale velice poskrovnu, hlavně suvenýry typické pro Kubu - ze dřeva, kůže, keramika.

Po revoluci byl zaveden přidělový systém potravin - rýže, fazole, základní potraviny, každý má knížečku, se kterou si měsíčně vybírá příděl. v obchodech platí kubánskými peso. Když mu přiděl

dojde, snaží se sehnat jídlo jinak. Kubánci mají velmi nízké platy, přivydělávají si šmelením a skoro všichni mají příbuzné v zahraničí (USA) a ti jim pomáhají. Asi 1 a půl mil. Kubánců žije mimo Kubu. v 90 letech byla 3. vlna odcházení, byly propuštěny i kriminální živly. Na Kubě je ale pořádek a bezpečno.

Došli jsme ke koloniálním už opraveným stavbám – Opera, Muzeum F. Bacardiho, pak na nám. sv. Iglesia, další opravené koloniální budovy z II.pol.19. stol., poslechli si pouliční šramly, kterých tu je spousta. V 6 hod. na nás čekal bus a odvezl nás do hotelu na luxusní večeři všeho možného, teplé, studené, spousta zeleniny, mušle, různé ryby, krevety, masa a další. Nedalo se to vše ani jen ochutnat. Pak už jen procházka v areálu 5hvězdičkového hotelu s několika bazény, vlastními obchody, lékárnou. Byl vítr a chladno, takže nás bazén moc nelákal.

3. 2. (ve středu) jsme po snídani před 9 hodinou vyrazili směrem do města Camaguey se zastávkami. První zastávka byla poutní místo, zasvěcené Panence Marii de Cobre. Ve vesničce jsou povrchové doly na měď. Pověst o 3 mužích, hornících, kteří jeli nacytat lodkou ryby, zastihla je bouřka, z moře se vynořila soška Panny Marie, zachránili ji a postavili kostelík, dělá zázraky, je to hojně navštěvované poutní místo. Soška byla uznána Vatikánem za svatou (Jan Pavel II.) Na Kubě je svoboda vyznání, církev financuje stát. F. Castro vyhlásil po návštěvě papeže v roce 1997 Vánoce jako státní svátek. Vedle baziliky stojí špitál (dnes ubytovna). E. Hemingway věnoval svoji Nobelovu cenu právě tomuto kostelíku. Někdy se objevují v kostelíku ženy v bílém, což jsou příbuzné disidentů, jen se modlí.

Kuba od západu k východu má 1200 km, omývá ji Atlantický oceán a Karibské moře, má asi 100 malých ostrůvků, velký Ostrov mládeže. Má 11 mil. obyvatel a 15 provincií.

My jsme opustili provincii Quantanamo a jedeme po křivolaké horské okresní silnici předhůřím Sierra Maestra. Je tu chladnější podnebí, 4 roční období, bez sněhu (+ °C). Pěstují se zde brambory. Dál jedeme mírně zvlněnou krajinou, kde se pěstují různé druhy ovoce manga, mandarinky, banány. Živé ploty ze stromů, kaktusů, planých ananasů, různých druhů akácií. Na třetinových polích probíhá sklizeň, na tabákových polích se suší listy. Zastavili jsme v městečku Bayamo, prošli pěší zónou, umělecká ulička s jednopatrovými barevnými domky, pak na nám. Revoluce, kde je socha skladatele kubánské hymny. Domy a kostel jsou z I. poloviny 19. stol.

Jedeme dál do města Las Tunas, kde bude oběd. Cestou několikrát přejíždíme železniční koleje, které vedou ze Santiaga do Havany. Jsou ale většinou neudržované, spojují maximálně nějaké vesnice. Okolní krajina je plochá, s lány cukrové třtiny, ta se sklízí kombajny a hned odváží do cukrovaru. Městečko Las Tunas, stejnojmenný hotel, oběd formou bife –ryba, kuře, juka, zeleninová rýže, zelenina, ovoce. Pak jedeme ještě asi 2 hodiny do města Camaguei, hl.m. stejnojmenné provincie a stejné jméno hotelu, kde budeme nocovat, již ne pěti ale 3hvězdičkový. Po ubytování jsme ještě skočili do bazénu, který nebyl zdaleka tak pěkný a čistý jako předtím, ale byl. Večeře tamtéž.

4. 2. (ve čtvrtek) vyjždíme o půl 9 na prohlídku města Camaguei (na seznamu UNESCO), založeno v r.1514 na způsob evropských měst- křivolaké uličky. Najmuli jsme si bicytaxi a centrem jsme projížděli od kostela ke kostelu, je jich zde mnoho a nejen katolických, ten poslední byl ze 17.st., pro město charakteristické hliněné nádoby na dešťovou vodu (amfora s plochým dnem), dnes už neslouží svému účelu. Jsou tu keramické dílny, navštívili jsme galerii malířky a keramičky Marthy Jiménez, která v srpnu 2015 vystavovala i v Praze a její bronzové sochy dle skutečně žijících lidí (seděli jí modelem) byly na pěší zóně. v křivolakých uličkách přízemní barevné domky z 19.stol., opravené

a uvnitř se ukrývaly tu obchody s potravinami (na přiděl), tu s el. spotřebičemi, módou apod. Chlapci s bicytaxi nás povozili po různých místech, až nás dovezli na místní tržiště, dostali 3 cuc za osobu a my si ho šli prohlédnout. Stánky se zelenými banány, cibulí, česnekem, sem tam papaya, pomeranče, grepy, batáty-sladké brambory, fazole, kukuřice, rajské, dýně, všeho poskrovnu, platilo se v jejich pesech. To byla pravá Kuba a ne podívaná pro turisty. Sem tam nás zastavili Kubánci a měli na papíře anglicky napsáno, že by rádi tužky, mýdla, šampony, hygienické potřeby – toho je tu velký nedostatek.

Cestou jsme se zastavili na oběd v zahradní restauraci na grilovaném vepřovém, rýží s fazolemi, banánové chipsy, kompot z dýně.

Jeli jsme do dalšího města Sancti Spiritus, ale bohužel jsme se tam už nedostali, protože ve 2 hodiny do nás bouchla svým půjčeným pežotem mladá Švýcarka, auto odepsala, nám rozbila světla a něco bylo s kolem. Na štěstí se nikomu nic nestalo. Ani v pežotu. Nedaleko byla restaurace, průvodkyně koupila 2 rumy a coly a přečkali jsme 4 hodiny, než pro nás přijel nový bus. Hráli se karty, domino, každý se nějak zabavil. Bus přijel v 6 hodin, přehodili nám kufry a vyrazili jsme na 2 hodinovou cestu do hotelu v horách a to už se pomalu začalo stmívat. Bohužel náš velký bus nemohl vyjet do všech těch kopcovitých zatáček, tudíž jsme museli jet mírnější, ale delší trasou. Ale stejně ke konci ty zatáčky byly a my se vyšplhali do 800 m až k horskému hotelu v půl 10 večer. Ubytovat se a hned na večeri, ale chuť ani hlad nebyl, jen rozpohybovaný žaludek (už nikdy rýži s hnědými fazolemi), tak raději spát, ráno se vstává brzy.

5. 2. (v pátek) po snídani jsme si posedali na lavičky ruského vojenského nákladáku, příslušně oblečení v bundách, čepicích, šálách, silně foukal vítr a vyrazili směrem dolů z hor. Nákladák nás vyhodil v kaňonu, odkud jsme vyšli na 3 hodiny trvající, 3 km dlouhou naučnou stezku. Bylo to s výkladem, Kubánek, který 5 let u nás kdysi pracoval a uměl slušně česky. Ukazoval nám, jak kvete kávovník, mango, různé druhy stromů, obří bambusy, kapradiny jako stromy. Došli jsme cestou necestou, nahoru, dolů přes kameny k vodopádům, pak podél potoka ale i přes úzké klády k jezírku, bylo koupání i drink kolibřík až k farmě a venkovní restauračce, dostali jsme vítací drink, grilované kuře, salát, rýži (bez fazolí), ovoce. Pak jsme popošli a nasedli znovu do nákladáku a jeli dolů, místy s 40% klesáním, zčásti po betonce, po udusané hlíně, kamenité cestě až do města Trinidadu. Tady jsme se rozloučili s průvodcem a řidičem nákladáku a vydali se pěšky po ulicích vydlážděných původními kočičími hlavami.

Trinidad je jedno z nejstarších kubánských měst, založeno v roce 1514, díky koloniální architektuře pod patronací UNESCO. Je to typické kubánské městečko s přístavem, kde kvetl obchod s otroky, (na náměstí jsou schody, kde se otroci vystavovali), svého času nebezpečné a bohaté. V 18. století bylo jedno z nejbohatších měst ostrova díky plantážím cukrové třtiny. Pak najednou zchudlo. Nyní díky UNESCO opravené, nabarvené domky, náměstí jak krajkované, kostel sv. Františka. Zašli jsme do restaurace, kde dělají jen míchané nápoje slazené medem a k tomu bubnující hudebníci.

Po 6 hodině jsme odjžděli směrem na Cienfuegos, kde nás čekala skvostná večere a trochu horší ubytování.

6. 2. (v sobotu) jsme odjžděli již v 8 hod. na prohlídku přístavního města Cienfuegos, na břehu zátoky, která je s Karibským mořem spojená úzkým průlivem, chránila město před piráty a korzáry. Bylo založeno francouzskými imigranty začátkem 19. stol. Má široké a přímé ulice, nejstarší stavby

jsou postaveny v neoklasicistním stylu. Centrum bylo zachováno a proto uznáno UNESCO jako kulturní dědictví. Na kubánské poměry je město bohaté, všichni mají práci. Je zde potravinářský průmysl, pražírna a balírna kávy, cukrovar. Kousek od města je ženská věznice. v poslední době lehce stoupá kriminalita mladistvých. Statistiky se nezveřejňují (narkomani, potraty, AIDS).

Přijíždíme na kraj města a jdeme si prohlédnout dům, který má všechny možné prvky architektury a který postavil zámožný loďař. Jedem do centra, prošli jsme hlavní ulicí na rozlehlé náměstí s radnicí, divadlem, střední školou, kavárničkami a obchody s upomínkovými předměty, rumem a doutníky. Obchodů s potravinami, s oblečením je tady jako po celé Kubě velmi málo, nebo téměř nevidět. Bus už čekal a vyjeli jsme na západ a zahne do „Zátoky sviní“, která je pověstná americkou invazí na Kubu v roce 1961, kdy vycvičení Kubánci (letecky) chtěli „osvobodit Kubu“, totálně to však vybuchlo, akce byla prozrazena Rusům, ti to řekli Fidelovi a ten se na to připravil. Vylodění v „Zátoce sviní“ také nevyšlo (Kennedy je nepodpořil). Přes 1000 zajatých lidí bylo vyměněno za zdravotnický materiál a slib, že se Američani již o nic nepokusí. Pak se Fidel rozhodl o cestě socialismu a Američané pro embargo na Kubu.

Blížíme se k území, poloostrov Zapata, které je neúrodné, bažinaté s močály. Zdejší lidé se živí vysekáváním dřeva a pálením milířů a prodáváním dřevěného uhlí. Zátoka sviní, podél které jedeme, má skalnaté pobřeží a modrozelenou vodu. Zajeli jsme k malé pláži u Karibiku a bylo rychlé vykoupaní v čisté teplé vodě. a pak zase jedem dál kolem resortů, které slouží k rekreaci Kubánců či táborů pro děti. Poslední vesnice a točíme se ke Karibiku zády, jsme v chráněné oblasti, jedeme do zoologické zahrady, kde chovají krokodýla kubánského, který byl téměř vyhuben, jeho chov je obnoven a chráněn. Nejdříve jsme se šli podívat na krokodýlí děti, pak i ty největší, kteří nehybně leželi na břehu rybníka a ožili a klapali hubou, jen když jim letělo nějaké maso. Potom jsme 2 rychlými čluny projížděli lagunou, kde žila většina chráněných ptáků do repliky indiánské vesnice, kde jsme viděli, jak Indiáni zde žili, pracovali, bavili se. Byl i drink z bílého rumu a kokosového mléka. Na zpáteční cestě jsme viděli na stromě obrovské termiště a dostali jsme růži. Pak jsme ještě zajeli do vesnice na oběd. a tím skončil velký okruh Kubou a jedeme se povalovat a užívat slunce na Varadero. Do hotelu Barcelo, kde byla část výpravy ubytována (další část byla v jiných hotelech) jsme přijeli kolem 6 hodiny. Rozloučili se s bezvadnou průvodkyní Hankou, dostali jsme karty od pokojů v bungalovech hned u bazénů, na ruku blyštivý náramek, na který jsme měli v prostorách velkého komplexu jídlo i pití zadarmo. Máme poslední 3 dny all inclusive. Po večeři stylem vezmi si co chceš, jsme se vydaly na obhlídku areálu. Bazény už byly zavřené, jen do 19 hod., tak koupání ne. Šly jsme k moři, byly velké vlny a foukal vítr, tak ke koncertnímu podiu, kde se na kubánské rytmy předváděla taneční skupina, střídali se zpěváci. Pak ale začalo víc foukat a pršet, tak jsme se po 11 hod. odebraly bydlet. Zítra se nebudíme na budíka.

7. 2. (v neděli) jsme po snídani se odebraly k moři, začal velký vítr, všichni utíkali od moře i od bazénu. Na moři vlny a červená vlajka a docela zima. Dopoledne jsme měli schůzku s kubánským zástupcem ESA, mluvil česky, všechno bylo dobré a od pondělí ještě více. Skočily jsme si jen na lehký oběd all inclusive nás nebere, letadlově (teple) jsme se oblékly a vyrazily na prohlídku městečka Varadero, které je na poloostrově Varadero. Jsou zde 25 km dlouhé pláže s hotely. Vilu tu prý měl i Al Capone. Říká se, že kdo byl jen na Varaderu, nebyl na Kubě. Městečko má jednu hlavní tepnu a na ní jsou kolmé ulice č.0-69. Náš komplex Barcelo je na 69 ulici. Došly jsme asi na 46 ulici, ale bylo to stále stejné, stánky se suvenýry dřevěnými, koženými a dalšími, restaurace. Chvíli slunce, pak zas vítr, k moři se nedalo jít. Trochu jsme se potloukaly, podívaly se do muzea rumu, daly si v jedné restauraci

mojito, úplně jiné a lepší než se dělá v all inclusive. Pak zpátky, ještě jsme se vykouply ve velmi osvěžujícím bazénu, večere a živý koncert.

8. 2. (v pondělí) jsme se ráno odebraly k moři, byly lehátka, slunečníky, vítr, zima a vlny. Pak vykouklo slunce, vydrželo půl dne a bylo docela teplo. Šly jsme mořem až na sám konec po pláži pár km, kormoráni se vrhali na ryby nebo capali po břehu. Pak přišly mraky a balily jsme se do teplých osušek. Ještě vykoupat ve studeném bazénu a na večeri. Posezení při vínku, procházka, ale je dost frišno, tak bydlet. Zítra má být lépe.

9. 2. (v úterý) jsme se probudily do dne „snad budou padat trakaře“, to má být Kuba? Šly jsme na snídani a rozhodly se, že buď jak buď půjdeme se zabalit a lehnout na lehátka k moři. Ale počasí se nějak umoudřilo, šedá obloha odtáhla, slunce se ukázalo. Dalo se ležet, ale koupat ne, plavčíci pískali, nikoho nepouštěli ani omočit nohy. Zase byly pochody po pláži, lehce jsme se připálily. Došly jsme si na lehký pozdní oběd a znovu k moři. Kolem 5 hod. se zvedl velký vítr a zima. Byl čas se jít vykoupat do studeného bazénu. Na 8 hod. večerní máme objednanou večeri v mexické restauraci a pak už pobalit, protože ve středu v poledne musíme opustit pokoj a kolem páté pro nás přijede bus Gaviatour a odveze nás na letiště. Uprostřed pokoje stále stojí koš a v určitých intervalech do něj hrkne voda z klimatizace. Zeď už je promáčená.

10. 2. (ve středu) opět větrno, celistvě šedá obloha. Po snídani jsme odešly vyměnit si zbylé cuc zpátky za eura, dobalit a ve 12 hod. vracíme karty. Po 5 hod. přijel bus, odvezl nás na letiště a po 9 hodině večerní jsme odletěli opět s Travel servisem na tentokrát kratší let jen s jednou zastávkou na tankování v Kanadě do Prahy, kam jsme dorazili v odpoledních hodinách ve čtvrtek.